

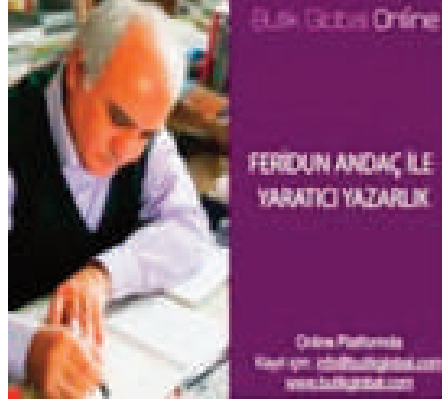
yazı ağacı
kültür | sanat | edebiyat

Ücretsiz İki Aylık Dergi
Haziran-Temmuz 2022 Sayısı:2
ISSN 2757-8917

Danışmanlar
Feridun Andaç
Haydar Ergülen

FERİDUN ANDAÇ, IRMAK ERKAN, BERNA KUTLAR DOĞAN, SEMA ESEN,
Z. SEVEN RAZGIRAT, SANİYE KISAKÜREK, ALİ YİĞİTER, PELİN ŞANLI TÜRGEN,
ZELİHA TAMER UÇAR, FULYA EYİLİK, SİBEL OĞUZ, ALISA VERA,
ELİFE ZERRİN BİLİCİ, MUHAMMET ERDEVİR.

Ücretsiz İki Aylık Dergi
Haziran – Temmuz 2022

Yazı İşleri Müdürü
Zeynep Yolcu

Danışmanlar
Feridun Andaç - Haydar Ergülen

Yayın Kurulu
Irmak Erkan - Fulya Eyilik - Saliha Şahin
Zeynep Yolcu - Hülya Köseleci
Muhammet Erdevir-Saniye Kısakürek

Koordinatör
Zeynep Yolcu

Sayı Editörleri
Deniz Zeka - Hakan Yaman - Zerrin Bilici - Begüm Şahbudak
Arzu Tanrıverdi Berna Kutlar Doğan

Sosyal Medya Yönetimi
Muhammet Erdevir - Palin Erkan

Sosyal Medya Tasarım
Rosetta Creative

İletişim
yaziagaci@yandex.com

Instagram - Facebook
Blog: <https://yaziagacidergi.blogspot.com/>
*Yazılardan eser sahibi sorumludur.

YAYIN SAHİBİ/İMTİYAZ SAHİBİ
Zeynep Yolcu
ISSN 2757-8917
2 Ayda Bir yayınlanır
Yönetim Adresi: Güngören/İstanbul

BASKI
ŞENAY VARLIOĞLU AKDAMAR
MERKEZ MAH. HAYDARPAŞA SOK. 12/5 KÜÇÜKKÖY/GOP/İSTAN-
BUL
Gsm: 5364818223 / senayvarlioglu@gmail.com
Sertifika No: 41706

YAZI AĞACI'NDAN

Hikâyenin sonuna gelmeden önce başına dönmek lazım. Yola nasıl başladık, Yazı Ağacı nasıl kök saldı toprağına, bugünlere nasıl geldi?

Her şey sevgili Zeynep Yolcu'nun bir fikriyle başladı. Butik Global bünyesinde edebiyat atölyeleri düzenleyen çok değerli iki ismin, Haydar Ergülen ve Feridun Andaç'ın atölyelerine katılan edebiyatseverler, yazarlar ve şairlerin aynı çatı altında buluşmasıydı bu fikir. Başta bir fanzin çıkaralım ve atölyelerin mensupları eserleriyle, ürünleriyle kişisel tarihlerine not düşmenin ötesinde okurlarına ulaşabilsin istedik. Yasal gerekçelerle fanzin fikri dergi çıkarma fikrine evrildi ve "Albatros Fanzin" Yazı Ağacı'na dönüşerek yoluna devam etti. Kısa sürede okurlarından büyük ilgi gören Yazı Ağacı, bu iki atölyenin yazar ve şairlere neler kattığını da ortaya koymuş oldu. Her sayıda çitayı yükselterek bugüne kadar geldik.

Kolektif bilinçle çıktığımız yolda ortaya bir iş çıkarmanın birçok zorluğu yanında tarifsiz güzellikleri de var. Edebiyatın en önemli yanı birbirini tanımayan insanları bir araya getirmesi, onları ortak bir amaç etrafında birleştirmesidir. Derginin maliyetini atölyelerin üyeleri üstlendi, editörlüğünü yine atölye üyesi yazar ve şair arkadaşlarımız yaptı. Zeynep Yolcu'nun genel yayın yönetmenliği etrafında birbirinden oldukça uzak ve çoğu hiç yüz yüze gelmemiş arkadaşlarımız birlikte iş yapmanın tadına vardı.

Yazı Ağacı, basılı yayın yapmanın zorlukları karşısında bundan böyle yoluna dijital mecrada devam edecek. Yolculuğumuz daha ne kadar sürer bilemiyoruz. Bir fidanı diktiğinizde onun ömrünün ne kadar olacağını kestirebilir misiniz? Toprağını sevecek mi, oranın havası yarayacak mı, yeterince su alabilecek mi? Bir fidanın gelişiminin etkileyen yüzlerce değişken vardır. Yazı Ağacı'nın kaderi de bundan çok farklı değil. Ama şu kadarını söyleyelim: Biz bu ağacın kök salması ve yaşaması için elimizden geleni yapmaya hazırız.

Yolculuğumuza ortak olan ve edebiyat atölyelerinin üyesi arkadaşlarımıza, Butik Global ve Fulya Eyilik başta olmak üzere tüm destekçilere; yazar, şair, okurlarımıza ve Yazı Ağacı'nın koordinasyonunu yürüten Haydar Ergülen ve Feridun Andaç'a sonsuz şükranlarımızla son sayımızı takdim ediyoruz.

Yol uzun, yolcu yolunda gerek; sevgiyle kalın.

YARALI ZAMAN ÜZERİNE BİR İNCELEME

“Yaralı Zaman” kısa öykülerden oluşan bir anlatı. Kitaba ismini veren Seferis’in dizelerini yazar eserin başına epigraf olarak koymuş. Yaralı gövde, yaralı yurt, yaralı zaman.

Metnin başında kadın ve erkek kahramanların diyaloguna tanık oluyoruz. Erkek kahraman bir yolculuğa çıkacağından bahsediyor. Kadın kendisine neden gittiğini sorduğunda gazetenin çağırdığını söylüyor. Ancak ardından bu yolculuğu asıl kendisinin istediğini öğreniyoruz. Metinde kullanılan çerçeve anlatım tekniği ile iki farklı anlatıcı oluşturulmuş. Metnin asıl bölümünü bize yazar anlatıcı değil düş gören erkek anlatıcı anlatıyor. Ferit Edgü hem kullandığı şiirsel dil ile hem de kahramanına düş gördürmesi ile okurun gerçeklik algısını törpülüyor. Nitekim eser başlarken kahramanın gözlerini kapatıp hayaller kurmaya başladığını, eser bittiğinde ise kadının erkeğe hadi aklındakiler yaz o zaman dediğini görüyoruz.

Ferit Edgü, üslupçu bir yazar. Okuru metinde kendi yarattığı bu yeni gerçeklik hissi ile yakalamaya çalışıyor. Eserde geçen coğrafya bildiğimiz doğu olsa da yazar üstüne basa basa bu benim doğu’m, benim algıladığım ve anlatmak istediğim doğu demektedir.

‘Boşuna çabalama diyor Kadın. Orda duyduklarını, gördüklerini, yaşadıklarını yazamazsın.

Ben de düşlediklerimi yazarım, diyor Adam.

Öyleyse hiç durma yaz, diyor Kadın. İşte kâğıt, işte kalem.’

Asıl hikâye (erkek kahramanın düşünüyü) okumaya başladığımızda başlar.

‘Kim sana buralara gel dedi? Burası tekin bir yer değildir.’ Sözlere ile karşılaşırız. ‘Tekinsizlik’ gibi ‘ölüm’ temasının da neredeyse metnin tamamına sindiğini söyleyebiliriz. Sadece insanların, hayvanların değil cansızların da ölümünden bahsedilir.

‘Bu yeni su, dedi rehberim. Henüz yatağını açmadı. Zamanla yatağını açacak. Bir çay bakarsın bir ırmak oluşacak. Hep böyle olur. Sonra bakarsın o da kurur.’

Anlatıcının düşünde kadınlar sessizce erkeklerini bekler, bebekler ağlar; karanlık bir dünyadır tasvir edilen.

‘Bir ahır sanırsın. Kapısını itip içeri girersin. Erkeğini bekleyen bir kadın karşılar seni. İçerisi alaca karanlıktır.

Kış günleri isli. Kış günleri dumanlı.

‘Bir kıyıda gözünün seçmediği bir bebenin ağlayışını duyarsın.’

Ferit Edgü’nün dili kıvraktır, mültecilerin kalabalığını bir nehre benzeterek anlatır.

‘Akın akın geliyorlar. Dağdan taştan kopmuş geliyorlar. Kadın erkek çoluk çocuk bir insan seli’

Kurt sürüsünün geyiği kovaladığı, onu bir uçurumun kuyusuna sıkıştırdığı öyküyü kendisi de beğenmiş olmalı ki iki kez yazmış, iki farklı versiyonu da arka arkaya kitaba eklemiştir. (Edgü bir gazete haberinden yola çıkarak yüz bir tane farklı öykü yazmak gibi bir çalışmayı ‘Yazmak Üzerine’ adlı eserde de denemişti. Zaten yazma uğraşı da aslında tekrar tekrar yazmak demek değil midir?)

Metinde anlatıcı ziyaret ettiği bölgede misafir konumundadır. Bölgede konuşulan yerel dili, kültürü bilmez. Halktan biri gibi değil bir gözlemci konumundadır. Yazar kahramanının bir gözlemci olma halini daha fazla vurgulamak için ona fotoğraf da çektirir. Fotoğraf eylemi metnin gerçekçi yönünün olduğunu da vurgular.

‘Fotoğraf makinamın objektifini atının üzengisinden tutmuş bana bakan bu küçük adama çeviriyorum.’

Bölge insanı için hafta ve gün kavramı büyük şehirdeki insana göre farklı algılanır.

‘Haftanın günlerini bir garip bellemişler.

Bir Pazar günü bugün Pazartesi dediğinizde inanıyorlar.

Cuma dersiniz inanmıyorlar.

Cumartesi hiç bilmiyorlar.’

Edgü’nün ilk dönem eserlerini incelediğimizde yalnızlık, toplumdan kopukluk, anlaşılama gibi temaların Kafkaesk, karanlık bir atmosferde anlatıldığını görürüz. Kule, Karabasan, Cellat, Leş gibi Av ve Bozgun adlı kitaplarda yer alan birçok öykü bu dönemin ürünleri sayılır.

Edgü’nün Bir Gemide adlı kitapta yer alan ve kitaba adını veren Bir Gemide, Koku gibi öykülerinde meselesinin daha dışa dönük bir hale geldiği görülür. Artık kahraman sadece kendisiyle değil toplumla da daha belirgin şekilde çatışmaya başlamıştır.

Yaralı Zaman ise artık olgunluk tıpkı Doğu Öyküleri, Hak-kârî’de Bir Mevsim gibi artık yazarın olgunluk dönemi eseri sayılmalı, Türk aydınının kendi toplumunu keşfetme, tanıma çabasının ürünü olarak da okunmalıdır.

KISA ÖYKÜNÜN BÜYÜSÜ

Önce söz vardı. Söz kanatlandı şiir oldu. Canı sıkıldı şiirin, kendi gibisini aramaya başladı. Uçtu uçtu, kanatları daha büyük olana rastladı. Sarmaş dolaş oldular. Yılanın yasakladığı meyvadan yediler. İçlerine acıyı, kini, kıskançlığı, hüznü, hasreti ve en önemlisi aşkı aldılar. Yeryüzüne inip öykü oldular. Anlattılar, anlatıldılar. Şahmeran oldular, Gılgamesh oldular, İlyada oldular, Mahabharata ve Ramayana oldular Everest'in ardında, Alplerin arkasında ise Nibulurgen oldular. Dedem Korkut, "Hikâyenin giriş kısmında; "Kolça kopuz götürüp ilden ile bigden bige ozan gezer. Er cömerdin er nakesin ozan bilür. İleyünüzde çalup aydan ozan olsun. Azup gelen kazayı Tanrı savsın hanum hey." diyerek başladı hep hikâyesine. Gezdikçe, sözün büyüsunü tüm dünyaya yaydılar. Söylendiler, söylediler. Dünyanın varlığından yok oluşuna dek sürecekler.

Bir kutsal kitap alıntısı değil bu. Öykünün büyüsu, hikâyesi.

Öykünün akademik tarihi yukarıdaki kadar eski değil. Kaynaklara göre 19. yüzyılla beraber ilk örnekleri verilmeye başlandı Amerika'da. Washington Irving, Edger Allen Poe, Nathaniel Hawthorne, Herman Malville ilk örnekleri verenler. Kısa öykü betimlemesini ilk kez yapan iki Amerikalı yazar Washington Irving (1783-1859) ve Edgar Allan Poe (1809-1848)'ya göre kısa öykünün çok karmaşık olmayan bir girişi vardır. İçindeki kişiler çoğunlukla kendileriyle ya da toplum ve diğer bireylerle çelişkiye düşerler. Kişilerin karıştıkları olayla bir zirveye ulaşırlar ve kısa öykü okuyucunun hiç beklemediği bir noktada olayların çözülmesiyle sonuçlanırlar.

(Erden, 1998;23)

Halk hikâyelerinden, destandan, uzun öyküden, evrilen günümüz kısa öykü için Erden şu tanımı vermektedir: "Kısa öykü düz yazı biçiminde yazılmış çok kısa ve kurgusal bir anlatıdır." Susan Lohafer'e göre kısa öykülerin en başarılı örnekleri, toplumlarda rahatsız edici çalkantıların olduğu zamanlarda ve insanların dışlandığı yerlerde yazılmıştır. Kısa öykü yalnızların çığıdır. Kısa öykü anlatı sanatının zirvesinde bulunan sanatsal bir biçimdir.(Erden, 1998;28) Aynı kaynakta Erden, çağdaş kısa öykünün genel özelliklerini, Friedman'ın Bonheim ve Rohrberger'den aktardığı biçimiyle aktarmış ve kısa öykü özelliklerini şöyle sıralamıştır:

1- Kısa öykünün açılışında göndergesi olmayan adılların (ben, sen, o vb.), öykünün giriş bölümünün sonuç bölümüne yakın olduğunu belirtmek amacıyla, yazar tarafından, sıklıkla kullanılması

2- Kısa öykünün sıklıkla bir tırnak içi konuşmayla bitirilmesi

3- Kısa öykünün alaycı tesadüflerle veya okuyucunun zihninde soru işareti uyandıran olaylarla sonuçlandırılması

4- Kısa öykünün sonucunun okuyucunun yorumuna açık bırakılması

5- Kısa öykünün göze çarpan ve kendine özgü bir konuya, izleğe ve yapıya sahip olması

6- Kısa öykünün planının yüzeyde gerçekçi ancak derin yapıda mitlere yönelik, düşsel ve şiirsel olması

7- Kısa öykünün hem hayal ürünü olayları yaratma, hem de çağdaş ölçülerde simgeler oluşturma geleneklerine bağlı olması

8- Kısa öykünün bazen bir değişim sürecini bazen de kısa bir anı içermesi (Erden: 1998;29)

Kısa öykü ustalarından birisi olan Edgar Allan Poe'da bu anlatı türüne ilişkin iki kural belirtmiştir:

1- Kısa öykü okuyucuda belirgin ve tek bir etki oluşturur. Bu etki ise ancak bir oturuşta okunacak kadar kısa olan bir eserde yaratılabilir. Okuyucunun okuma süresi birkaç saattir, öykünün uzunluğu ise en fazla elli ya da yetmişbeş sayfa arasındadır.

2- Kısa öyküde anlatılan her olay öykünün sonucunu oluşturan ve sonuca götüren bir parçadır. (Erden:1998;30)

Poe ayrıca kısa öyküde süreklilik, tekrar ve gerilim gibi unsurları gerekliliğini savunmaktadır. (Erden:1998;31)

Friedman'a göre de kısa öyküde başlangıç ve sonuç birbirine yakın oldukları için her tümce ayrı bir önem taşımakta ve dikkatli okunmayı gerektirmektedir. (Erden:1998;31)

Bernard Shaw ise kısa öykünün başarısının yazılmaması ya da yazılmamış olanların okuyucuya aktarılmasında yattığını söylemektedir. (Erden:1998;31)

Erden'e göre kısa öyküde yazar yazmadığı ya da yazamadığı şeyleri metnin derin yapısında simgesel metnin derin yapısında bulunan simgesel alt yapılarda ifade ettiğini, bu simgesel alt yapıları içinde okur tarafından çözülmesi gereken gizler olduğunu belirtir. Erden Rohrberger'in de düşüncelerine yer vererek okuyucunun okuduğu öyküden tam anlamıyla tatmin olabilmesi için, öykünün derin yapısında bulunan bu simgesel alt yapıların okuyucunun zihninde bir dizi sorular yaratması ve okuyucunun kendisinin de bu soruları okuma esnasında ya da okuması bittikten sonra yanıtlaması gerektiğini belirtir. (Erden:1998;32)

Burada Feridun Andaç'ın sözlerine yer vermek gerekmektedir. Andaç, "Hikâye başka bir şeyle söylenemeyecek olanı söylemenin yoludur ve hissettirir." demektedir. Yani imgeler ve metaforlar kısa öykünün olmazsa olmazıdır. Andaç, öykünün okuyucuyu kışkırtması, düşündürmesi ve okuyucuya mutlaka dokunması gerektiğini söyler ve öykünün şiir gibi olduğunu da imgenin öyküdeki önemini vurgular. Andaç, "Roman açıktır, öykü kapalıdır.

Sinema romansa, fotoğraf da öyküdür” diyerek öykünün anlığı üzerine vurgu yapar. Bu metaforların olabilmesi için de öykü yazarının mutlaka iyi bir izlemeci olması gereklidir. Andaç’a göre ve öykü bilinçaltını da kazımadır bir anlamda.

Orhan Duru’nun ise öykü hakkında söylediklerine kulak vermek gerekmektedir biraz da:

“Öykünün kendi gerçeği vardır. Öykü yazarken öykünün kendi iç kurgusuna önem vermek gerekir güncel gerçeklerden çok. Öykü daha çok olaya dayanır. Kişiler silik kalır. Öykünün dinamik olması gerekir. Bu nedenle gereksiz bir ayrıntıya yer yoktur öyküde. Öykü bir çeşit anlatımdan kaynaklanır. Okurların anlatımını bir bakışta görmeli ve anlamalıdır. Buna erişmek de dil üzerinde çalışmaktan, dile özen göstermekten geçer. Öykü taş gibi sert olmalıdır. Granit gibi sağlam ve yoğunluk isteyebilir. Başboşluğu hiç sevmez. Öykü düş gücü ister. Hem düşlerden hem de yaşamdan kaynaklanır. Yalınlık, fantezi ve kurgu ister. Kimi zaman ayrıntılar üzerine kurulur ve yapılanır. Çağdaş öykücülükse gizemli bir anlatımla bir arada gider. Öykü zor bir yazım türüdür. Kendini bırakmaya gelmez. Uluorta ve düzensiz bir yöntem izleyemezsiniz. Üstelik yazarın belleğinin kendine özgü bir anlatım biçimine sahip olmasını da gerektirir. Bir yanılısama sanattır öykü bir bakıma. Yanılısama deyince gerçeklerden uzaklaşmak anlaşılmasın. Doğal olarak küçük oyunlar, saptırmalar, çağırışlar yapıyoruz yazarken.”

(Duru:2021; 11,12,13,16,41)

1-7 Haziran 1998 tarihinde düzenlenen 2.Ankara Öykü Günleri’nde daha tıfıl bir öykü yazarıyken verdiğim konferansta kısa öykü üzerine söylediğim düşüncelerimi paylaşmak istiyorum:

“ ‘En fazla bir yıl sürer

Yirminci asırlılarda ölüm acısı’

Nâzım Hikmet bu şiiri yazdığında yıl 1933. (.....) Ne yazık ki artık o kadar sürmüyor çünkü her şey o kadar hızlı, her şey o kadar yığınlaşmış bir şekilde devam ediyor ki, kimi zaman yaşama yetişemiyorsunuz, onun için de her şeylerinizi anlara sığdırmak zorunda kalıyorsunuz. Her şey çok kısa sürüyor.(.....) Tüm duygularımız anlara sığmaya başladı. Bu belki çok çabuk yitirme korkusundan dolayı, belki tüketme isteği, yani kapitalist ekonomik sistemin getirdiği bir düzen, bir şart olsa gerek. Her şeyi tüketiyorsunuz. (...) Bu da yazarın üretimini sıkıştırmasına neden oluyor. Kısa şeyler yazmaya başlıyorsunuz. (...) Bu arada ben hiçbir şeyin her zaman aynı noktada kalamayacağına inanırım yani tepe noktası vardır her şeyin. İşte o “an”dır. O anda o “an”ı yakalarsanız, yazarsınız. (...) Bütün saydığım etmenler (ekonomik, kişisel inanç ve tabii siyasal) bizi kısa öyküye, çok çok kısa öyküye yönlendirdi. (...) Çünkü yazar da sistemin bir parçasıdır ve kendini yaşadığı sistemden soyutlaması mümkün değildir.”

Yıllar öncesinin tıfıl yazarının düşüncelerini Firdevs Canbaz Yumuşak 2013’te yayımladığı “Kısa kısa (Küçük) Öykünün tanımı, İmkânları ve Sorunları” adlı makalesinde “20. yüzyılın sonlarında edebiyat dünyasında yerini alan kısa kısa [küçük] öykü, öykünün bir alt türü olarak görülmektedir.

Ancak, isimlendirilmesinde ve tanımlanmasında anlaşmazlıklara ve farklılıklara rastlanmaktadır. Küçük öykünün modern hayatın hızının neden olduğu bir ihtiyaçla yazıldığı ve okur tarafından bu nedenle tercih edildiği gündeme gelmektedir.” Demektedir. (Canbaz Yumuşak: 2013; 1)

Öykü, kısa öykü, kısa kısa (küçük) öykü, öykümsü adlandırmalarını düşünürsek öykünün edebiyatta ne kadar büyük bir yer tuttuğunu, hâlâ tartışılacağı için ne kadar büyük bir önem taşıdığını da görmekteyiz. Aslında dünya edebiyatında “flash fiction”, “short-short story”, “anlık kurmaca” olarak tanımlanan küçük öykü, Türk edebiyatında minimal öykü, çok kısa öykü, öykücük, kısa kısa öykü, kıpıksa öykü, sımsıkı öykü, kısa kurmaca, minik öykü, mini öykü, küçük ölçekli kurmaca, mesel gibi isimlerle adlandırılmıştır. Nitekim H.E.Bates, “öykü tanımı gereği ele avuca gelmez bir türdür” diyerek, öykünün sınırlarının çizilmesinin mümkün olmadığını, hayatın içindeki her şeyin öyküye konu ve malzeme olabileceğini ve yazılan her yeni öykü ile türün yeni bir biçim kazanacağını belirtir. Öyküyü ilk kez tanımlayan ve formüleştiren kurallarını belirleyen Edgar Allan Poe “Kompozisyon Felsefesi” (1846) adlı makalesinde “öyküye düzyazı olarak kompoze edilmiş bir şiir gözüyle baktığını” söyler ve öykünün olmazsa olmaz kurallarını şöyle ifade eder:

1. Okuyucuda ‘tek bir etki’ yaratacak,

2. Bu ‘tek etki’nin güçlü bir şekilde sağlanabilmesi için öykü bir oturuşta okunabilecek kısalıkta olacak,

3. Öyküde şiirsel bir dil kullanılacak; öyle ki öyküde kullanılan dil, öyküden tek bir kelime çıkarıldığında dahi öykünün gücünden bir şeyler kaybettiği yoğun bir dil olacak. (Canbaz Yumuşak: 2013; 2)

Ülkemizde ise Türk öyküsünün ilk örneklerini, 1892’de yayımladığı Küçük Şeyler adlı kitabında Sami Paşazade Sezaî (1860-1936) kaleme almıştır. Kitap öncelikle “Mukaddime”si ile dikkat çeker. Sezaî, mukaddimedeki küçük şeylerin de öyküsünün yazılabileceğini söyleyerek modern bir çıkış yapar: “Dünyada bir zerre yoktur ki güzel yazılmak şartıyla bir mevzu-i mühim addedilmesin. Âlem-i şemsin ahvalini tasvir etmekle bir hurdebînî böceğin kalbini teşrih eylemek edebiyatça müsavidir. En mufassal, en mükemmel kitaplarda bazı küçük şeylerin edebiyatça ehemmiyeti pek büyüktür” Sezaî’nin bu öyküleri Poe’nun öykü için vazgeçilmez olduğunu düşündüğü noktalarda, uzunluk, tek etki yaratma, dolayısıyla bu yönde bir kurgu ve şiirsel üslûba yaklaşma noktasında Türk öykü tarihinde bir ilktir. Ayrıca Sezaî modern öykünün gereklerinden küçük şeylerin öyküsünü yazmak bir yana, ilgi çekici bir diyaloga giriş yapmak, “son”ları yükselen bir gerilimle kurgulamak, çözümünü ertelemek ve öyküyü çarpıcı bir sonla bitirmek gibi modern öykünün gereklerini Küçük Şeyler’de yerine getirmiştir. (Canbaz Yumuşak: 2013; 3)

Yine aynı makalede Prof. Dr. Ramazan Korkmaz’ın şu düşüncelerine yer verilmektedir.: “Küçük öykü, vazetmez, nasihatte bulunmaz, karakter geliştirmez, okuyucuyu bir yere taşımaz vb. Ancak bazı değişmez hakikatleri sezdirir, insanları onlarla aniden yüzleştiren çok uyarılar yapar.”

Türk edebiyatında küçürek öykü dendiğinde akla gelen ilk isimlerden biri olan Ferit Edgü ise bu tür öyküleri “yalnızca bir ânın saptaması olan öykücükler” olarak tanımlarken hem öykü hem de küçürek öykü yazarı Necati Tosuner ise küçürek öyküyü “Neredeyse, tanımı kendisinden uzun.” diyerek tanımlamaktadır. (Canbaz Yumuşak: 2013; 5) Charels Baxter ise “Bu öyküler şiir ile kurmaca, öykü ile taslak, kehanet ile anımsama, kişisel ile kalabalık arasında”dır şeklinde tanımlıyor kısa kısa öyküyü. (Canbaz Yumuşak: 2013; 5) Kendi yazarımız ve küçürek öykü türünde pek çok ürün vermiş olan Ferit Edgü’ye göre küçürek öykü, yazara anlatımda kolaylık sağlar ve okuyucuyu yazmaya heveslendirir: “Minimal öykü, az ve sıradan sözcüklerden oluşur. Başı ve sonu yoktur. Başı ve sonu okura bırakır. Okurun düş gücüne. Bu açıdan, kışkırtıcıdır. Okuru düşlemeye çağırır. Ve bir adım ötesi, yazmaya” diyerek kısa öyküyü savunur ve gerekli de görür.

Sonuç olarak sanat daha öznel olarak söylersek edebiyat hiçbir zaman siyasal, ekonomik, sosyal alanlardan ve yapıdan soyutlanamaz. Kısa öykü de bunlardan birisidir. İster öykünün bir alt türü olarak kabul edilsin ister başlı başına bir tür olarak benimsensin, isterse bir sürü ad ile karşımız çıksın kısa öykü artık hayatımızda vardır ve hep olacaktır. İnsanlar bu öyküleri yazacaklar, okuyacaklar ve yine aynı şekilde diğer türlerden aldıkları zevkin benzerini alacaklardır. Tabii tanımlamalar gün be gün değişecektir. Ancak bazı kurallar hep aynı kalacaktır kuşkusuz. Dil, imge kullanımı, metaforik özellikler, vurucu sonuç, anlatım, hissettirme, şiire yakınlık bu türün vazgeçilmezleri olacaktır gönülden gönüle sözcükler kanatlanıp uçacaktır.

ANDAÇ, Feridun, online Edebiyat Dersleri

CANBAZ YUMUŞAK Firdevs, “Kısa Kısa (Küçürek) Öykünün Tanımı, İmkânı ve Sorunları”, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Erdem Dergisi, Sayı:65, Yıl :2013, Sayfa: (1-10)

DURU, Orhan, Öykü Yazmanın Sırları, Yapı Kredi Yay., İst., 2021

KUTLAR, Berna, 2.Ankara Öykü Günleri (1-7 Haziran 1998), Öykü Saati bölümünde konuşma metni
<https://www.edebiyatogretmeni.org/>

HAYDAR ERGÜLEN

BİR KÖPEK İÇİN DÖRT SES

İlkbahar

-Hav hav

Yaz

-Hav

Sonbahar

-Vah

Kış

-Ah!

YAZARIN YOLU

Montaigne'in denemelerini lise birinci sınıfta okuduma göre; "özgürlük verilmez, alınır" sözüne dayanarak yazdığım kompozisyonda yer alan düşüncelerimin öğretmenler arasında tartışmaya neden olması, mimlenmem de o günlere rastlıyor demek ki.

Montaigne'in, denemeleriyle ufkumu açmayı bırakın; neredeyse her gün birlikte yatıp kalktığım, yanımdan hiç ayırmadığım bir 'hayat kitabı' sunmuştu sanki bana. Öyle ki; onunla G. Politzer'in *Felsefenin Temel İlkeleri*'ni okumanın kıyasına gelmiş, Marksizmle yüzleşmiş, kuşakdaşı Bacon'ı tanımıştım.

Neredeyse, Montaigne'in her bir düşüncesi benim için bir yazı, bir tartışma, bir ödev konusu oluyordu. Duygu, düşünce dünyanızdaki birçok anlamını/karşılığını onda bulabiliyordunuz.

O söz kime aitti, nereden alıntıladığımı hatırlamıyorum. Ama o çok konuşulan kompozisyonumu Montaigne'in düşünceleriyle taçlandırdığımı unutmam mümkün değil.

Bir grup öğretmenin hedefi olurken, bir grubun da gönlünde yer edinmiştim. Bu da, beni, mimlenmekten kurtaramamıştı!

Anımsadığımca; özgürlüğün neden verilemeyeceğini, neden/niçin/nasıl alınmaya çalışıldığını anlatıyordum. Felsefecimizin; 'Bunu bir ders kitabı gibi okuyacaksınız,' dediği *Toplum Sözleşmesi*'nin yazarından, J.J. Rousseau'dan da söz edişim belleğimdedir.

Bunun öyküsü uzundur...

***

Canetti'nin, sıklıkla andığım, şu sözlerine dönerken: "Gerçekte bugün yazar olma hakkından ciddi olarak kuşku duymayan kimse yazar sayılmaz. İçinde yaşadığımız dünyanın durumunu göremeyenin o dünya üzerine yazacak hemen hiçbir şeyi yoktur." İster istemez, bu kompozisyonuma konu olan o sözü anımsadım.

Bugünlerde çok tartışılan 'yazar'lık kavramı, yazar olmanın ne anlama geldiğini de düşündürttü bana.

Durup dururken sizlere bir yazar tanımı yapıp, bir kalıp sunacak değilim. Hem yazarlık tanımlarla da olmuyor. Hani şu 'köşe yazarı' 'möşe yazarı' gibi... Ya da ne bileyim; 'en'li, sözümona 'üslup'lu yazarlar... Hani sorsanız, onu ima eden de işin içinden çıkamayacaktır.

Gerçi; sözünü ettiğim imlemenin sahibi, günlük gazetelerde yazan yedi yüzü aşkın 'köşe yazarı'nı nasıl tanımlayacağına kendisi de bilemediği için, bunların arasından dördüne mavi boncuk vererek işin kolayına kaçmış gibime geliyor!

Gazetecilik mesleği ile yazarlık mesleği karıştırılıyor gibime geliyor. Gazeteci olunca 'yazar olmak hakkı'nın da kendilerine verildiği sanılıyor.. Üstüne üstlük, yazdığı gazete yazılarının kitaplaşmış, hatta Fransızca'ya çevrilmiş olmasını ölçü alarak, kendisini Yaşar Kemal, Orhan Pamuk'la denk tutan bu hanım yazara ne demeli peki! Üslupsuzluğu üslup; dil yanlışları, bozuk cümleleri dil arayışı olarak gösterilerek diğer 'gazeteci-yazar'ların önünde anılıyorsa o "köşemen-yazar", bu da basın etik sorunudur, bence!. Ötesi ise, içinde yaşadığımız çürüme ve yozlaşmanın bir sonucudur olsa olsa.

***

Sartre; "... yazar, kendi özgürlüğünün tanınması için başkalarının özgürlüğüne çağrıda bulunan bir insandır," diyor.

Yazar olma hakkının kimseye verilmediği, tam tersine alındığı bir ülkede; 'yazar' ya da 'yazan' diye sunulan değerlerin bu hakkı tek edinebilecekleri yer basın tarihi ve edebiyat ortamıdır. Mesleğin etiğini koruyarak görevlerini yapanlar yapar; yazılarını yazıp, röportajlarını gerçekleştirip, haberciliklerini yerine getirirler. Eğer onların yaptıklarında edebi/sanatsal bir yan var ise; yazdıklarıyla basın/ yazın tarihi içinde yerlerini alırlar. Yazarlık kimlikleri orada ışırdur.

Bugün, gazeteciliğin bir yazı türü olan fıkra, makale, röportaj yazıları aynı zamanda birer edebi türdür de. Ahmet Rasim, Falih Rıfki Atay, Haldun Taner, Oktay Akbal, İlhan Selçuk; Çetin Altan, Aziz Nesin, Hasan Pulur, Bekir Coşkun.. gibi yazarların köşe yazarlığında; Fikret Otyam ve Yaşar Kemal'in de röportaj yazarlığında önemli kilometre taşlarıdır. Zaman, onların bu çabalarını, birikimlerini bize taşımıştır. Onların, yazdıkları dönemlerde, bir 'yazar'lık telâşesinde olduklarını, 'yazar mıyım, değil miyim' gibi kuruntularla yazdıklarını sanmıyorum. Yaptıkları 'iş'in sorumluluğudur bunu onlara veren, önlerini açıp, geliştiren.

İş'i güne, günece bakmak, değerlendirmek; okuru bilgilendirip aydınlatmak, hatta yönlendirmek olan gazetecinin yaptığı işi, sonuçta ya habercilik ya da yorumculuktur. Yani ya muhabir, ya da fıkra/makale/röportaj yazarıdır sonuçta.

Bugün basında gözlediğimiz, bir değer karmaşasının yaşadığıdır. Bu gerçeğin bir boyutu şudur: İmlediğimiz 'sıfat'lar kişilere, neredeyse (tıpkı birer ulufe gibi) verildiği/sunulduğu, istenildiğinde de bunun geri alındığıdır.

Yazar olmak hakkı elbette ki kimseye verilmez. Bunun edinilmesi ya da göstergesi salt yazılıp ortaya konulan yapıtlar da değildir, kanımca. Canetti, biraz da bunun altını çizmiyor mu?

Yazmak girişimi, yazı yazmak başka bir şeydir; yazar olmak başka..

Belirli bir sorumluluk, bilinçlilik düzeyi, birikim, dil bilinci, yazarlık tutumu/tavır/duruş yeri/dünya görüşü, üslubu

olmak zorundadır. Bunun ölçütü, hatta yeri ise; küçümsemek adına söylemiyorum; gazete sütunları değildir. Günlük gazete yazısı yazarak, salt 'yazan' biri durumuna gelerek olmayacağı gerçektir.

Yukarıda adını andığımız yazarlara dönüp bakarsak; imlediğim yazarlık tutumunun birçok özelliğinin onlarda bulunduğunu gözleriz.

***

Şimdi söz geldi, yazarın neye/niçin/ne hakkında nasıl konuştuğuna dayandı sanırım!

SEMA ESEN

ÇINARLI

Sisli bir İstanbul'a uyandım bugün,
İçinden geçtikçe küçülten köprülerden geçtim...
Arka ucunda oturduğum at arabamızla,
Taş duvarlı, taze mıcırlı köy yollarında
dörtnala
Ömür gibi uzun, mıcır gibi üç noktalı
Varırdık sonunda Çınarlı'ya
Kucak açan avlulara sarılırdık
Biberle, domatesle selamlaşırđık
Güneş tepeye tırmanırđı,
Tezek yatağında uyuyan güzeller,
Soframızda ağırlandı...
Bir çalı, bir funda daha,
Kuzinemiz kor alev...
Mayalı ekmeğimiz kıtır
Yüreğim erirdi üzerinde,
Koklardım
Biterdim!

ÇİFT ŞEKERLİ

Tüm vücut ağırlığını verdiği dizleri kıpkırmızı olmuştu. Ayağa kalkmaya çalışırken bir kraker gibi çıtırdadıklarını duydu. Artık bu dizler ve bacaklar bu vücudu taşıyamıyorlar diye düşündü. Bir yandan da burnuna gelen o çok iyi bildiği tanıdığı ekşi keskin koku nede niyle iyice bulanana midesini nasıl sakinleştirebileceğini düşünüyordu. Dönüp dolaşıp kendisini aynı noktada buluyor olması çok şaşırtıcı olmasa da sinirlendiriciydi. Yarım saat önce bayıla bayıla yediği pizzanın şu anda aldığı ekşi kokan bulamaç hali korkunç görünüyordu. Daha fazla bakamadı ve hızlıca sifonu çekti.

Yüzünü yıkamak için lavaboya yanaştı. Saçlarını kirlenmemesi için toplamıştı. İnce telli ve uzun saçları vardı bir türlü sözünü dinlemeyen. İyi ki toplamışım diye düşündü bembeyaz kalmış yüzüne ve salya sümük dağılmış haline bakarken... Göz bebekleri kıpkırmızı olmuş damarların içinde tüm parlaklıklarını kaybetmiş halde anlamsızca kendisine bakıyordu. Aynada kendisine bakan kişiyi tanıyamadı. Sanki bir yabancı ile bakışıyordu. Bu sanırım biraz da kendisine bakmaktan pek hoşlanmamasından kaynaklanıyordu. Yüzünü yıkarken banyonun kapısı zorlanarak açılmaya çalıştı. Böyle bir ana kimsenin şahit olmaması için kapıyı kitlemişti tabii ki. Sanki hiçbir şey olmamış gibi bir ses tonu takınmaya çalışarak:

"Efendim" diye seslendi. Acıyan boğazına rağmen sesinin gür çıkmasına özellikle dikkat etmişti. Oysa az önceki hırpalanmadan sonra boğazını bıcaklar kesiyordu sanki.

"Ne yapıyorsun bu kadar uzun zamandır içeride? Umarım düşündüğüm şey değildir..."

Bu anneler neden böyleydi... Olayların nedenleriyle değil de sonuçlarıyla ilgileniyorlardı sanki hep. "Ben çok mu memnunum şu anki halimden." Aslında yaparken çok mutlu olduğum ve hayattan zevk aldığım bir hareketten sonra ölesiye pişman olmak nedir acaba

biliyor muydu annesi. Üstelik bir de için vicdan kısmı vardı hep başına kakılan. "Bu kadar çok insan açken senin yediklerini çıkartman ne kadar ayıp, ne kadar düşüncesizce bencil bir davranış..."

Oysa ne kadar isterdi annesine oturup şu anda içinde bulunduğu durumu anlatabilmeyi. Oysa kendi kendine bile anlatamazken hayata hep mantıklı tarafından bakan annesine bunu nasıl anlatabilirdi ki. Günlerdir durgun ve hastalıklı haline bakıp "toparla biraz kendini, saldın kendini" demiyor muydu? Şimdi çıksa karşına "anne ben aslında iyiyim ama ruhum hasta" dese herhalde buna ancak gülerdi annesi. Gözünde hiçbir sorunu olmayan her şeyi önüne serilmiş, şımarık bir kız çocuğu olduğunu biliyordu. Aslında tek yapması gereken ona sağlanan imkânların değerini bilmek ve ona uygun şekilde başarılı olmaktı. Gerçekten hayat sadece bunlardan mı ibaretti?

Oysa elinde değildi. Sanki çok büyük bir hastalığı varmış gibi kalbi sıkışıyor, hiçbir şeyden keyif almıyordu.

Aynaya tekrar baktı. Rengi biraz yerine gelmişti. Banyoya bakındı, tuvaletin içini bir kere daha kontrol etti. Ardında hiçbir kanıt bırakmamalıydı. Hoş ne kadar tertemiz bırakırsa bıraksın annelerin o muhteşem sezgi yeteneğinden kaçma şansı olmuyordu. Bir şekilde gözlerine baktığında yaptığı suçun anlıyor ve söylenmeye başlıyordu.

Kapıyı açtı. Neyse ki annesi arkasında yoktu. Böylece hızlı hareketlerle odasına kaçabilmeyi başardı. Bu sefer için kendisini daha fazla kötü hissetmekten kurtulmuş görünüyordu. "Zaten yeterince kötü hissediyorum, bildiğim hatalarımın bana tekrarlanmasına gerek yok." dedi kendi kendine. Bana benden daha çok kimse kıyamaz ki... Ben zaten yeterince çok kızıyorum...

Aşırı susadığını hissetti, ağzının içi paslı gibiydi ama mutfaka gitmek istemiyordu. Dışlerini fırçalamayı düşündü ama koridorda annesi ile karşılaşma ih-

timalini düşünerek vazgeçti. Kendini odaya kapattı. Uzun süredir yediklerini çıkartmıyordu aslında bu alışkanlığından uzaklaşmıştı ama son birkaç haftadır yine görüntüsü ile moralini eş tutar olmuştu. Düşer gibi kendini yatağa bıraktı. Göz ucuyla baktığı telefonunda hiç mesaj olmadığını gördü. İstemsiz doldu gözleri. "Şu battaniyeye sarınıp günlerce yatsam, çürüyen vücudumdan ayrılan lifler battaniyenin iplikleri ile karışsa yok olup gitsem..."

Nasıl da inmişti bulutlardan yere. Aptallığına kızdı. Midesindeki kasılma az önceki kusmadan mı yoksa yaşadığı büyük hayal kırıklığının ağırlığından mı kaynaklanıyor bilmiyordu ama zaman zaman göğüs kafesini sıkıştırarak nefes almasını engelliyordu. Neden güzel olan her şey bitmek zorundaydı ki? Birisine içini dökmek, hıçkırığa hıçkırığa ağlamak ihtiyacı duyuyordu ama bir yandan da kimseyi istemiyordu yanında. Aslında sadece bir kişiyi istiyordu... O da yoktu artık işte.

Tekrar telefonuna baktı. Oysa en son bakışının üzerinden sadece beş dakika geçmişti. Yoktu mesaj işte. Bitmişti. Peki, bu kadar canının yanması normal miydi? Sanki bir daha hiçbir zaman gülemeyecekmiş gibi hissediyordu kendisini. Kendine bu kadar acıması canını sıktı. Tam kafasını tekrar battaniyenin altına sokacaktı ki telefonundan gelen mesaj sesiyle yerinden sıçradı. Eli ayağına karışmış, kalbi yerinden çıkacakmış gibi atmaya başlamıştı. Mesaj her şeyini paylaştığı dostundan geliyordu. Ona en çok değer veren insanın attığı mesaja bile mutlu olmamış olması nankörlüktü ama o anda tüm dünya onu arasa mutlu olmayacağını biliyordu. Kendisine ulaşmasını, aramasını istediği tek biri vardı. Ve artık kendisi ile birlikte olmak istemiyordu. Mesaja göz ucuyla baktı.

"Yeter artık, kapattın kendini eve. Anlıyorum yas tutuyorsun ama bu şekilde olmaz. Gerçekten hasta olacaksın."

Elimde değil ki dedi kendi kendine. Anlamıyor işte...

“Tamam toparlanıyorum. Nerede buluşalım?” yazdı mesajı kendine yaktıktan kazıyarak kaldırıırken...

Soyunmak giyinmek, evden dışarı adımını atmak ne kadar zor geliyordu. Neyse ki zorla gülümsemek zorunda kalmayacaktı. Üzerindeki eşofmanı kirli sepetine attı. Gece pijama giymeye üşenmiş tüm gün üzerinde duran eşofman ile birlikte kıvrılıp uyumuştur. Düşünmekten beyni patlayacaktı. Uyumuş muydu yoksa bayılmış mıydı? “Bir yol bulsam da söküp atsam şu düşünceleri kafamdan...”

“Aslında ne giydiğime ve nasıl göründüğüme dikkat etmem lazım. Ne zaman nerede karşıma çıkar bilmem ki... Şu halimle beni görse döneceği varsa dönmez adam bana.” diye söyledi kendi kendine. Bir an emin olmadı. Kendini toparlamış, iyi halde görünürse kendisini unuttuğunu düşünenebilir düşüncesi ile şu dağılmış halıyla görürse iyice uzaklaşır fikri arasında bocaladı. Saçmalıyorum iyice diye düşünerek umursamaz bir halde eline geçen ilk kıyafeti geçirdi. “Çıkmam lazım bu evden...”

“Anne ben çıkıyorum. Esin ile buluşacağız.” diye seslendi kapıdan çıkarırken.

Annesi bir şeyler söylüyordu ama sanki konuştuğunu duymamış gibi davranarak hızlıca kendini dışarı attı. Dışarıda yazdan kalma bir hava olduğunu görüp sevindi. Tam benlik hava... Daha şimdiden kendini iyi hissediyordu. Hoş bu durum birkaç haftadır böyleydi. Kalp atışları gibi... Bazı günler muhteşem uyanıyor, inanılmaz canlı ve mutlu hissediyor, tüm gün muhteşem işler yapıyordu. Kalan günlerde ise dipte mutsuz umutsuz kalkıyor, nefes almak bile ağır ve zor geliyordu.

Çay bahçesine yaklaştığında Esin’in çoktan geldiğini telefonunu karıştırdığını gördü. Gelişini hisseder gibi kafasını kaldırdı ve gülümsedi. Birden koşarak sarılmak içinde biriktiğini hissettiği ne kadar kara su varsa ağlayarak döküp bitirmek hissetti. Yapmadı... Her şeyini bilen, garipsemeyen, sabırla dinleyen dostu da olsa bir yerde durması gerektiğini biliyordu. Artık kendisi bile kendisine katlanamazken bunu karşı-sındakine yapamazdı.

“Canım merhaba. Sonunda çıkabil-

din dışarı. Hayatından şüphe etmeye başlamıştım.” diye takıldı.

“İyiymiş ya. Ev iyi geldi, çıkmak istemedim. Birikmiş işlerimi, derslerimi toparladım. Kitap okudum, müzik dinledim. İyi geldi.”

Yalan söylüyordu. Üstelik Esin de bu yalanın farkındaydı. Bırak bir kitabı bitirmeyi kapağını bile açamamıştı. Odaklanamıyordu ki... Sanki ayrılık düşüncesi tüm hücrelerini işgal etmiş, başka hiçbir düşünceye izin vermez hale getirmişti kendisini. Hala inanamıyordu bunca zamandan sonra... “Hayatımın en güzel yanı sensin” diyen adam nasıl vazgeçmişti kendisinden.

Kendisinden uzaklaştığını hissettikçe daha fazla üzerine düşmüş, bu tam ters etki yapmış aralarını daha da açmıştı. Kendisine bir kere bile kötü davranmamış, her zaman olumlu ve güler yüzlü davranmıştı. Ama uzaklaşmıştı işte. Kendisi aramadıkça aramamış, buluşmak için çaba sarf etmemişti. Görüşmek için özel zamanlar yaratmaya çabalayan adam gitmiş çok yoğun, sürekli kendisine işler ve görevler yaratan ve bu sebeple görüşemediklerini söyleyen bambaşka bir yabancı gelmişti. İnsanın istemediğini anlaması çok zor değil aslında. Hal böyle olunca ayrılma konuşması yapmak kendisine kalmış. Kalbi kanaya kanaya ve hiç istemediği halde ayrılalım demişti.

Esin dikkatle yüzüne bakarken muazzam bir gülümseme maskesi ile karşısına oturdu. Aslında havanın tatlı serin havası iyi gelmişti ama yine de hep buruk hissediyordu. Esin gülümsemesini görüp rahatlayarak çayından bir yudum aldı.

“İyi olmana sevindim. O zaman sana söylememde sakınca yok. Seninkinin hayatında birisi varmış. Geçenlerde okul kafesinde görmüşler el ele...”

Söylediği çay önüne konulurken istemsiz yaşlar boşaldı gözlerinden. Bu gözyaşlarını Esin görmemeliydi. Bu kadar aptal olamazdı. Nasıl bir zavallıya çevirmişti kendisini. İşte bak, hayat onsuz da devam ediyordu. “İyi de ben neden takılıp kaldım, bir türlü ilerleyemiyorum” diye düşündü.

“Senin gözlerin mi yaşardı? Üzmek istemedim. Artık aştığını düşünüyordum. O yüzden söyledim. Özür dilerim.” Arkadaşını endişelendirmişti. Kim bilir belki o da kendisinin ne kadar zayıf

ve takıntılı olduğunu düşünüyordu.

“Hayır hayır... İyi yaptın. Başka türlü kendime gelebileceğim yok. Bana sağlam bir tokat lazım.”

Gerçekten öyle mi hissediyordu?

Derin bir nefes ile çayına iki şeker attı. Önünde bir çift kumru birbirlerinin etrafında dönüyor, birbirlerine kur yapıyorlardı. Bir süre sessizce onları izledi. Esin de susmuştu. Bu sessizlik huzursuz etmedi ikisini de. Yüzü aydınlanmış şekilde arkadaşına baktı.

“Olsun be arkadaşım. Yarın yeni bir gün, toparlarım...” dedi. “Önce çaya iki şeker atmaktan vazgeçerek tabii” diye düşünürken...

KELİME GÜNLÜĞÜ IV

KURGAN:

1. İlk Çağda mezar üzerine toprak yığılarak yapılan küçük tepe.

Tepe biçiminde mezar, höyük

“Kulaklarında uğultularla her şeyden korkarak sığındığın, herkesten kaçıp öyle yaşarmayı hazır bekleyen gözlerle yenilmiş olarak sığındığın kurganın senin.

Kurganın senin kendin.”

Sen ve Kendin, Necati Tosuner, Türkiye İş Bankası Yay.

BABİL:

Babil, Mezopotamya’da adını aldığı Babil kenti etrafında MÖ 1894 yılında kurulmuş, Sümer ve Akad topraklarını kapsayan bir imparatorluktur

“...Babil (bab+ilu) Tanrının Kapısıdır. Tanrının yeryüzündeli varlık alanı, iniş çıkış geçididir. Tanrı buradan aşağı inmiş ve kendine ulaşmak için kule yapan bu insanların bütünlüğünü, dillerini bir hamlede değiştirerek bozmuş ve kuleyi yaptıkları gibi yıkmalarını keyifle izlemiştir. Büyük bir coşkuyla işe girişenlerin arzularının kastre edilmesi Babil’de, uygarlığın beşiğinde gerçekleşmiştir.”

Homo Narrans: İnsan Niçin Anlatır?

Mit, Masal ve Hikâyenin Arkeolojisi

Redingot Kitap

İsmail Gezin

GÖRKEM:

Divan-ü Lügat-it Türk’te de kullanılan güzel manasında olan körklüğ Türkiye Türkçesinde kullanılmaz. Buna en yakın manada görkem vardır. Eski Türkçede “körk”, güzellik, gösteriş; “-lüğ”, -lı, -li addan ad yapan ektir. Diğer Türk lehçelerinde ise kullanılışı şöyledir:

Görkem (Türkçe)

Görkäm (Azerice)

Kürkäm (Başkırça, Tatarca)

Körkem (Kazakça)

Körkäm (Özbekçe, Uygurca)

Körktü (Kırgızca)

Görnükli (Türkmençe)

MEYYAL:

Dilimize Arapçadan gelen meyyal sözcüğü, eğilimli, eğimli anlamındadır.

“...sabahleyin en medeni, hatta en efendi ve en hürmetkâr biri olsa da öğleden sonra, tahrik edilince, ağzı hafiften bozulmaya, hatta küstahlaşmaya meyyaldi.”

Kâtip Bartleby, Herman Melville, çeviren: Hamdi Koç, Türkiye İş Bankası Yay.

APERİTİF:

Fransızca aperitif sözcüğünden gelmiştir. Ön içki ya da yemekten önce yenen çerez vb. yiyecek anlamındadır.

“-Büfeye buyursanıza... Bir aperitif... Vali Bey de teşrif edecekler.”

Kazan Töreni, Aziz Nesin

DOLMUŞÇU

Şu dolmuşları kullananlardan biriydi. Alışlageldik şoförlere benzemezdi hiç. Zaten kendisi de oldum olası neden bu işi yaptığını bilmiyordu. Seyahat etmeyi çocukluğundan beri severdi. Alışageldiği çevreden ayrılıp uzaklara yelken açmak... Büyük bir mutluluktan bu onun için. Belki kendi yaşadığı yerdekine benzer bir taş görecekti gittiği yerde, ama bu sonuçta başka bir taş olup çıkıverecekti. Uzaktaki o başka taş.

Seyahat tutkusuyla bir bağlantısı olabilir miydi işinin? Pek zannetmiyordu. Aynı yerin etrafında dönmekten sıkılmıyordu. Daha minibüsünün yanına varmadan beş, on adım önce içerideki o basık kokuyu hissediyordu. Onlarca parfüm, ter, kirli elbise, ağız, ayak kokusunun bileşkesi. Kim bilir daha neler? Bu bile nefret etmesi için yetip te artıyordu.

Pazar günlerini kendine ayırıyordu. Şehre biraz uzak bir yerde yaşıyordu. Etraftaki komşularıyla pek fazla ilişkisi yoktu. Her an bakışlarını üzerinden eksik etmediklerini hissediyor ve bundan pek rahatsızlık duymuyordu. O kadar da garip biri olduğunu zannetmiyordu ama o bildik merak duygusu kendisini gösteriyordu bu insanlarda da.

Yine bir pazar günü yaşadığı yerden biraz uzaklaşmak istedi. Bunu yaparken kendisinden de biraz uzaklaşabileceğini umut ediyordu. Bisikletine atladı, karşıdaki tepelere doğru var gücüyle pedallara basmaya başladı. Her pedala basışında içinde ayrı bir huzur uyanıyor, bundan aldığı keyifle daha da hızlı çevirmeye çalışıyordu pedalları.

Epeyce yolu ardında bırakmıştı. Çok da yorulmuştu. Fakat ulaşmak istediği yere de sonunda varmıştı. İşte biraz ilerideydi ormanlar.

Bisikletinden indi. Çantasında getirmiş olduğu yiyeceklerini aradı bir süre. Bulduktan sonra büyük bir iştahla yemeye koyuldu. Bir taraftan masmavi gökyüzüne bakıyor, çamların dalları arasından güçlükle süzülen güneş ışığına âşık olası geliyordu. Önünde nazlı nazlı akan dere de cabası. Ara sıra suyun yüzeyinde birkaç kıpırtı oluyordu. Bu da nedir diye merak ederken büyük bir neşe içinde havaya sıçrayan balığı gördü. Elindeki ekmeği paylaşmak geldi içinden. Küçük topaklar haline getirdiği ekmeği suya atmaya başladı. Tek başına olan balık, yanına birkaç arkadaşı daha bulmuş, hepsi birlikte havaya sıçramaya başlamışlardı. Havaya doğru sıçrarlarken yaptıkları dönüşler öyle eğlendiriciydi ki! Parlak gövdeleri güneş ışınlarıyla zaman zaman değişik renklere bürünüyor. Bir ok gibi fırladıkları suya büyük bir gürültü çıkararak geri düşüyorlardı. Dolmuşçu adamın da keyfi yerindeydi doğrusu. Yolların gürültüsünden sonra dinlediği sesler onu çok rahatlatmıştı. Ayrı bir enstrüman sak-

lıydı her yerde dinleyip bulabilen için. İşte rüzgârın sesi, kuşlar, arı vızıltıları ve daha niceleri.

Vakit hayli geçmişti. Zaten o da gece kalmayı planlayarak soluğu burada almıştı. Uyku tulumu yanındaydı ve birazdan yatmaya hazırlanacaktı. Yatmadan önce ormanın içine doğru son bir yürüyüş yapmaya karar verdi. Mehtabın çizdiği yolu takip ederek adımlarını atıyordu. Yavaş yavaş ilerleyerek anın tadını doyasıya çıkarmaya çalışıyordu. Kokulardan başının dönüp sarhoş olduğu sırada değişik bir şey fark etti. Bir kadın sesiydi bu. Daha önce hiç duymadığı kadar güzel bir o kadar da acıklı ve yalnız bir ses. Adeta büyülenmiş, olduğu yerde donup kalmıştı. Adım atmak istiyor ama ayaklarına hükmü geçmiyordu. Bir yandan da bir ota ya da çalıya basıp ses çıkararak fark edilmekten korkuyordu. Yavaş yavaş yanaştı sese doğru. Daha önce yürüdüğünden de yavaş yürüyordu. Gözlerinin önüne o sesin ait olduğu kişiyi getirebiliyordu. Ses adeta kadının yüzünü resmetmişti. Birkaç adım sonra gerçekle karşılaşacaktı. Ama asla bir hayal kırıklığı yaşamayacağından emindi. Çoğu zaman gideceğimiz bir yerle, tanışacağımız birisiyle ya da başka şeylerle ilgili hayaller kurarız. Gerçekle karşılaştığımızda, o gerçeğin kafamızda yarattığımız güzelliğin karşısında sönük kaldığını görürüz. O da bunu biliyor ama asla endişe etmiyordu. Gizlenebileceği bir çalı yığını aradı önce ve ardından seyretmeye koyuldu.

Evvelden mehtabın aydınlattığı bir gecede mehtaptan daha güzel bir şey olabileceğine belki de inanmazdı. Ama artık onu görmüştü. Bir su birikintisinin içinde çıplak sırtı adama dönük yığılıyordu. Aydan beyaz teni ışıltıyordu sanki. Ara sıra bir ağaç parçasından yapılmış tasla üzerine su döküyordu. Suların bu pürüzsüz vücudun üzerinden tekrar akıp gideceği anı sabırsızlıkla beklemeye başlamıştı. Saçlarının suyunu süzmek için ellerini yukarıya kaldırdığında ilkin bunların insan eli olacağına inanası gelmedi. Öylesine miniktiler ki. İnsan bu elleri avcunun içine alsa küçük bir kuş gibi çırpınacağından korkardı. Derken ayağa kalktı ve yüzünü adamdan tarafa dönüp upuzun beyaz bir tül şeklindeki giysisini giydi. O sırada yüzü de iyice açığa çıkmıştı. Görünen, tek kelimeyle tarif edilemez bir güzellikti. İnsanın daha önce hiç karşılaşmamış olduğu bir masumiyet, derin bir manaya sahip bakışlar ve insanın iliklerine işleyen sıcaklıkta bir gülüş.

Ertesi gün o bilindik saatte ayaktaydı. Henüz horozlar bile ötmeye başlamamışlardı. İş elbisesini giydi ve aracına doğru yollandı. Kafası karmakarışık. O geceki gördüklerinin gerçek mi, yoksa bir hayal mi olduğunu düşünüyor, öyle

bir yaratığın var olup olamayacağını hiç ama hiç bilemiyordu. 'Bir öğrenci alır mısınız?', dedi yeni binen çocuk. O da rutin işlemini tekrar ettikten sonra gülümseyerek paranın üstünü verdi. Bu gülümsemesine kendisi de hayret etmişti.

"Ne olursa olsun oraya tekrar gitmeli ve onu bulmalıyım." dedi kendi kendine. Günlerin geçip gitmek bilmeyeceğini şimdiden sezinleyebiliyordu. Cumartesi gecesi gözüne uyku girmedi. Nerdeyse yatağın her santimetrekaresinde dönüp durmuştu. Ayağa kalktı ve bir sigara yakmak için oturma odasına doğru ilerledi. Penceresini biraz açtı ve ağzından çıkan dumanı gökyüzüne doğru savurdu. Tanın ağarmasına şunun şurasında birkaç saat kalmıştı.

Bisikletinin pedalına asılışını gören peşinden bir köpek sürüsünün kovaladığını sanırdı. Sadece bir an önce oraya varmak, orada var olmak istiyordu. İşte otların hışırtıları, tatlı rüzgârın öpücüğü, güneşin samimiyeti ve minik bulut kümecisinin şefkati... O, adeta dokunduğu yerleri güzelliğiyle donatmıştı. Yeryüzü bir ayna olmuş, onun güzelliğini aksettirmişti. Sonra da şaşkınlıktan öylece kalakalmıştı koca yer.

Gece vakti. Sabırsız bekleyişler. Hayal kırıklığı korkusu. Ve o an. Dünyaya lütuf olan O'nun ortaya çıkması. Adımlarını öyle bir atıyordu ki, o nazik ayaklar sanki havada yürüyorlardı. Su birikintisi daha önce hiçbir kadının çocuğunu kucaklamadığı bir mutlulukla kollarını açtı ona.

Zaman geçiyordu. Adam ise orada kalakalmıştı. Cesaretini tümünden yitirmişti, kendisinin sönük kalacağına inandığı güzelliğin yanına doğru küçük bir hamle dahi yapamıyordu.

Birden, 'Şimdi tam zamanı!' diyerek yaprakların arasından fırlayıverdi. Önce hafif bir titreme geçirdi kadın, ardından kendini toparlayarak onun yanaşmasını bekledi. Ada bulunduğu yerden çıktığına çoktan pişman olmuştu. Ne konuşacağını düşünmek şöyle dursun ayağını nereye basacağını bile bilemiyordu. O ise adamın bu ürkek halinden hoşlanmıyordu. Karşısında saf, temiz bir yüz görüyordu. Alın çizgilerinin arasındansa derin acılar. Ama şu anda onları çok ötede bırakan bir coşkusu vardı adamın ve kadın da bu coşkunun kaynağına ulaşıp ulaşamayacağını korkusu vardı.

"Affedersiniz." dedi. "Ben sizi gördüm ve... ve..." diyerek devam etmesi için gayretlendirdi onu.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum ama kim olduğunuzu ölesiye merak ediyorum."

Hikâyesini anlatmaya koyuldu kadın. Pürdikkat onu dinliyordu. Sözcükler notalara dönüşüyor, akıl almaz bir ezgi ortaya çıkıyordu konuşukça. "Benimle gelmek ister misin?" dedi kadın adama. O an anladı ki şimdiye kadarki ömrünü bu tümceyi duymak için yaşamıştı. Neşeyle, "Evet!" dedi. İleride ışıltilar içinde iki beyaz atın bağılı olduğu at arabasının yanına geldiler. Kadın önden gitti ve "Bey ve az." (değişse iyi olur gibi görünüyor) diyerek atları tanıttı. O da sonradan yanlarına yanaştı ve kadının ıslığıyla bir anda havalandılar. Nallarının altından yıldız tozları dökülüyor ve çift o gece de sonraki her gece olacağı gibi göğü yıldızlarla bezemek için yola koyuluyorlardı. Gerçek yaşamı bulmuştu adam ve artık yıldızları her zamankinden daha parlak görüyordu.

PELİN ŞANLI TÜRGEN

DENİZDEN ÇOCUKLAR

I.

Mor saçaklı,
Üzgün benizli çocuklar gelir
Denizden
Çıkagelir
Ekler beklememeye savuran çığlıklarını
Martıları susturur.
Dudağım deniz görmedi
Özlerim, sakince sabır.
Sözdür,
Yutar beni bende, keşke bakışlı
Kırık bir çift
Ardında koca adımsız boşluklar bırakır.

II.

Çocuklar gelir denizden
Süzdün orkestralı
Uzun ama görünmez...
Ben denize baktığım zaman
Çocuklar dolar gözlerim
Ve ben,
Sana baktığım zaman
Koca bir deniz sıkışır
Uçuşur kıpırtısız
Bulutlar...
Mora çalarken geceleyin
Denizler seyret kalbimde
Koca bir çocuk bahçesi olsun hep

DOMATES KOKUSU

Şu solgun siyah beyaz fotoğrafta taşı sıkça suyunu çıkaracak yiğit adamı görüyor musun? İşte o benim dedem. Alman bir gezgin ona da babasından yadigâr taş değirmenin önünde çekmiş bu şip şak fotoğrafı. Kırklı yaşlarında sanırım. Dedemin ölümünden birkaç yıl sonra elime geçti. Amcam saklamış. Belki de beni buralara kadar çağıran bu taş değirmenin iniltisiydi.

Hiçbir şey eskisi gibi değildi. Nereden mi anladım? Domatesden. Domateslerin kokusu, çekirdekleri çekilmişti. Unutludomatesin kokusu.

Elimdeki şu çıkınları görüyor musun? Atalık tohumlar var bunların içinde. Bak bu kesenin içindeki domates tohumları. Yerken foşur foşur suyu akar gömleğin yeninden. Kan kırmızı rengi domateslerin. Babaannemin dolabının kilidini kırdım. Hep koynunda saklardı dolabın anahtarını. “Hazine mi var dolapta ana,” diye gülüşürdü babamlar. İşte o hazine avuçlarımda.

Yıl 2015... İstanbul hiç susmayan boğuk sesi, egzozlardan püsküren boğucu havasıyla üstüme üstüme geldi o gün. Saat 17:00, ofisten çıktım, karşıda bir toplantıya yetişmeye çalışıyordum. Trafik kilitlenmiş. On kilometrelik yolu iki saatte gitmeye başlamışız. Güneş tepede, beyinleri kaynatan bir sıcaklık var o gün. Çıkmadan tazelediğim makyajım pamuk şekeri gibi suratımda. Yapış yapış. Ter burundan damlıyor.

Köprüden kuşbakışı baktım İstanbul’a. Öldürücü bir güzellik uzanmış, yatıyor boylu boyunca. Cüceler diyarına düşmüş bir dev yamyam bir saldırı altında. Sonra gözüme, vapurların peşi sıra, özgürlüğe kanat açanlar takıldı.

“Bir de kuşlar var hâkim bey,
Her şeyin başı onlar.

Onlar özgürlüğü koyuyor insanların kafasına.”

Dizeleri dizgesinden boşalmış inci taneleri gibi saçıldı etrafa. Sonra hepsi birer kuş oldu. Nispet yapar gibi başımın üstünde dönüp durdular. Tepemin taşı attı. Zaten beynim kaynamış sıcaktan. Gideceğim yere daha bir saatlik yol var. Aradım patronu “İyi değilim. Benim yerime birini gönderin toplantıya,” dedim. Yıllık iznimi kullanmak istediğimi söyledim. O an niyeti bozduğumu, bu işin dönüşü olmayaçağını sezmiştim.

Canına yandığım İstanbul’unda iğne atsan yere düşmüyor. Çocukları ayakları toprağa bassın diye Şile’ye, ördek görsünler diye Darıca’ya götürüyorum o yıllarda. Her gün dört saatimi yollara saçıp savuruyorum işe gidiş-gelişlerde. Çocuklar dersin besleme tavuklar gibi kafesin içinde akşama kadar. Bilgisayarın, televizyonun başından kaldıramıyorum. Benim küçük, bakıcı ablanın şivesiyle konuşmaya başlamış bana “Abam,” diyor. Benim değil bakıcısının arkasından ağlıyor. Zoruma gitti ne yalan söyleyim.

Bir şeyler yanlış gidiyordu. Bu akıntıya ters gidişi iş toplantısı için karşıya geçerken anladım. Köprünün ortasındayım. Arafta. Şoföre “Dur kardeşim,” dedim. “Benim medeniyete değil insanca yaşamaya ihtiyacım var.” Kapılardan gelen tık sesiyle irkildim. Şoför köprüden kendimi atmamdan korktu sanırım. “Beni Ortaköy’de indir kardeşim. Sen şirkete geri dönersin.”

Sahilde, medeniyete sırtımı dayayıp, gökdelenlerin göl-

gesinde kahvemi yudumlarken Anadolu topraklarına diktim gözlerimi. Fethi Paşa Koruluğundan, ağaçların tepesinde gezinirken gözlerim, bir kuş sürüsü havalandı. Sonra gözümün değdiği her şey dizgelerinden boşalıp kuş oldu.

Uzun uzun düşündüm o gün. Kalemimin ucundan milyon dolarlar akıyordu. Okumak için küçük bir Anadolu köyünden gelen ben uluslararası ticaret yapan bir şirketin tepesine tırmanmışım. Tepeden bakıyorum medeni dünyaya. Ama bir derdim var. Pranga yemiş forsa gibi çalkalanıyorum bu şehirde. Daralıyorum. Artık tazelenmiyor, balcalardan yükselen dumanların altında boğulan, şehrin havası. Ne lodos, ne poyraz güç yetiremiyor. Erguvanlar gökdelenlerin gölgesine sinmiş. İnsan kalabalığı. Kimil kimil. Zokayı yutmuş balıklar gibi kanayarak can veriyoruz bu canına yandığımız şehirde.

İhtiyacım olan ne mantar gibi her yerde biten alış-veriş merkezleri, ne de arada bir çıktığım cafıflı gece hayatıydı. Uyanamadığım bir kâbusun içindeydim burada. Evliliğimi de yemişti bu şehir. “Bir evde iki erkek fazla,” dedi kocam. O gün öfkeden köpürmüştüm. Şimdi düşünüyorum da haksız da sayılmazdı aslında. Trafikte geçen saatler, yorgunluk, erkekleşen kadınlığım, ilgisizlik. Ve bitti.

“Kaçmak lazım. Çıplak ayak. Ardına bakmadan kaçmak.”

“Kaçmak! Ama nereye?” Bu düşünceler inledi durdu zihnimde. Sonra kuşlar fıslıladı kulağıma. Başımı salladım. “Demek göçmenin zamanı gelmiş.”

Köyümde baba tarafından kalma, miras olarak paylaşılmaya değer bile görülmemiş birkaç tarla, iki bahçe, bir de zamanında dedemin omuzladığı yıkık taş değirmen geldi aklıma. Baraja akan çayın kenarındaydı bu değirmen. Çayın kenarındaki beş yüz kavak ağacı da mirasta bana kalmıştı. Yıllardır biriktirdiğim parayı taşa yatırmıştım. Topladığım taşları öğütüp toprak ettim. Taş değirmenin etrafındaki yirmi dönüm araziye de satın aldım. Çoğu üçüncü neslin eline miras kalmış, ekip biçilmeyen, para etmediği içinde kaderine terk edilmiş tarlalardı bunlar. Kime sattıklarını bile soruşturma gereği duymadan devredildi bana. Şu an yaşadığım ata evini çiftlik evine dönüştürmeyi o gün kahvemi yudumlarken hayal ettim.

Büyük şehirden yakayı kurtarmayı kafama koyunca harekete geçmek zor olmadı. Bir kamyon çağır, rezidansın eşyasını içine doldurt, kamyonun arkasından arabaya atla. “Allah’a ısmarladık,” diyecek komşu fakirliğinden kolay oldu evi boşaltmak. Meğer ev hayatı değil, otel hayatı yaşıyordum. Kapıya dumanı üstünde bir helva getiren el olsaydı belki de kalmak için sebepler var edebilirdim. Üst üste binmiş kalabalığın içinde insan insana hasret. Yabancı.

Boğazdan son bir geçiş... Son bir “Hoşça kal.” Dev plazaların arasından geçerken başımı kaldırıp kulenin tepesindeki ofisime son kez baktım.

İşte beton tarlalarından domates tarlalarına kaçış hikâyem böyle. “Domatesler kayış gibi kokmuyordu,” diyorum. Sen şimdi çatışma bu hikâyenin neresinde diye soracaksın. Alıştın çünkü. Alıştırıldın. İllâki dışarıda bırakılmış tereyağı gibi koksun istiyorsun her şey.

GILGAMIŞ KAPIYI ÇALDIĞINDA

I.

Uruk Şehri Kralı'nın destanı
altı bin yıl öncesinden yazılı.
Fırat Nehri'ne bakan odası
aklımda kalan hatırası.
Omuzlarına kadar siyah saçları,
kır düşmeye başlamış sakalı.
Güçlü, yakışıklı mı yakışıklı
Ninsun adlı tanrıça ile Lugalbanda adlı kralın evladı.
Vücudunun üçte biri insan, üçte ikisi tanrı.
Her şeyi gören, her şeyi bilen,
"Şa nagba imuru" lakaplı
Gilgamiş miş adı.
Kral olmakmış bahtı,
kader değişse de dönmüş dolaşmış almış tahtı.
İste böyle başlar kahramanlar kahramanının destanı.
Efsane ince uçlu kamışlar ile kil tabletler üzerine kazılı.
Sümerce, Babilce, Asurca, Akadca dilleri ile yapılmış anlatı.
İnsanoğlunun ilk edebi metni, mitolojik destanı,
ilk yazımsal ürünü, ilk başyapıtı.
Derler ki destanda vardır Nuh Tufanı kıssasının Mezopotamya inançlarındaki karşılığı.
Hatta, Herodot, İlyada, Odessa, Askenoz, Golem, Frankestein'da da bulunabilir destanın ayrıntıları.
Yunan, Hint ve Kuzey Avrupa sanatına sayısız ilham olmuştur bu kilden tablet parçaları.
Farklı kültürlerde, farklı zihin yapıları ile asimile edilen destanın kaynağı,
mukayeseli yorumlar ve anlatımlarla aramıştır manasını.
Gilgamiş'in bedenden ruha doğru seyreden içsel ve dışsal yolculuğu
araştırır zalimliği, insanlığı, korkuyu,
ölümü ve hatta kurtuluşu.
Bir nevi anlatır mana arayışındaki bir kahramanın evrensel yolculuğunu.
Parça parça Nirava'da, Nippur'da keşfedilen tabletler
yorumlanmaya başlanır 1872'de George Smith ile beraber.
İlk defa 1912'de yazılır Ninova anlatımı ile farklı dillerdeki karşılığı.
Natamam toplam on iki tablete ulaşan ilk edebi destan
dile getirir tanrısallık arayışındaki
seven, nefret eden, ağlayan, yorulan, korkan,
içgüdüsel olarak hak ve adalet arayan,
güçlükler çeken, sıkıntılarla yoğrulan,
duygusal, zaafı, savaşçı,
insanlığın çağlar boyunca yaşanmış ortak yanını.
Destanın mitolojik, tarihi ve dini yanı
barındırır içinde birbirine geçmiş katmanları.
Yapılmıştır destanın figüratifleşmiş görselleri, kabartmaları ve panoları.
Arayan, okuyan ve merak edenler British Museum'da ve Louvre'da bulabilir bu yapıtları.
İnsan, doğa, hayvanlar ve tanrılar âlemi bu destanda anlatılır.
Birey, toplum, otorite, cinsellik, farklı âlemler, korku ve ölüm üzerine derin sorgulamaları da vardır.
Belki de bu on iki tabletle yazılmıştır insan olmanın destanı.
Ve bu tabletler aşmıştır zaman ve uzam sınırlarını.
İnsanın derinlerinde bekleyen ilahi bilgiye dokunmaya başarmış
sevgi, yiğitlik, yoldaşlık, dostluk, güven, yaşam sevgisi gibi değerler bile bu efsane de anlatılmış.

II.

Aşağı Mezopotamya'da, bugünkü Irak civarlarında bulunan Sümer şehri Uruk'un ilimde, bilimde öncüydü adı.

Fırat ve Dicle nehirlerinin gürül gürül akması,
tanrıların yardımı ile şehirde bolluk içinde yaşanması,
şehrin yüksek ve güçlü duvarlarla, kurallarla yapılanması,
temellerinin uygarlık öğreten yedi bilge tarafından atılması
ile anlatılmıştı bu şehrin varlığı.

Gılgamış'ın halka zulmeden katı bir mizaçla anlatılması,
gücünü taciz etmesi, haklarını kötüye kullanması, halkını huzursuzlandırması
ile göstermeye başlıyordu destan sembolik, arketipsel kahramanlık (mitos) anlatı yapısını.

Tanrıça Aruru'nun Gılgamış ile kapışması için kilden Enkidu adlı bir devi
yoğurması,

Samhat adında kutsal fahişenin bu devi ehlileştirilmesi
şefkatle hayvani doğasından insanı doğaya evrilmesi

Ancak Enkidu'nun Uruk üstün yaşamına girip Tanrılara karşı gelmesi
Gılgamış' la ilk etapta mücadele edip, içindeki canavarı gösterip, yüzleşip
sonrasında yiğitlik ve yoldaşlık sanatını öğrenmesi ve öğretmesi,
bir nevi Gılgamış'ın Enkidu'yu öteki beni, yaren edinmesi
ile başlar Gılgamış ve Enkidu'nun anlatısı.

Gılgamış'ın Enkidu ile insani sıcaklığı deneyimlemesi,
zaman içinde yer yer ölüm sorgulamalarının belirmesi
yeni bir maceranın seslenişi,

Gılgamış'nın seslenişi takip etmekteki kaygısı,
Enkidu'nun'sa takip etmek için baskısı.

Ama sonuçta iki dostun maceraya atılmak için Ninsun tarafından kutsanması.

Bilmedikleri diyarlara girmeleri

Gılgamış'ın korkularını yansıtan rüyaları,

Enkidu'nun Gılgamış'ın ilgisini korkutan uzaklaştıran yorumları.

Sedir ormanın eril otoritesi olan ejder Humbaba ile karşılaşılması,
bu yenilmez gücün Enkidu ve Gılgamış tarafından devrilmesi.

Dişi otorite figürü olan İstar'ın Gılgamış'a evlilik baskısı,
Gılgamış'ın bu baskıya karşı çıkması.

Akılları ile İstar'ın gönderdiği ateşli gök boğasını yenmeleri,
ve tüm bu sürecin sonunda Enkidu'nun ölmesi.

Enkidu'nun ölmesi ile Gılgamış'ın üzüntüsü ve feryadı,

Gılgamış'ın çektiği kalp acısı,

acıyı dindirmek için tek başına ölümsüzlüğü arayışı.

İklikten, tekliğe yol alışı ile atılır efsanenin adımları.

Gılgamış'ın özlem ve hasretin sularında rüya âlemlerine girmesi,
diğer alemlerde Enkidu'yu görmesi

ve korku alemine gömülmesi.

Ölümden gün geçtikçe daha da çok çekinmesi,

hâliyle ölüm korkusu ile ölümsüzlük arayışına devam etmesi.

Katı bir şekilde yapılanmış dünyasından ayrılıp,

gece ile gündüzün karıştığı alemlerden geçip,

akışgan denizleri görmesi.

İçki evinde gelene geçene şarap dağıtan Siduru'yu ziyareti

Siduru tarafından "Nereye koşuyosun böyle?" Eline geçmeyecek aradığın yaşam.

Gece gündüz eğlenmene bak, gününü gün et, keyfine bak.

Çalgılarla gece gündüz gül oyna" mesajları verilmesi.

Adeta geleceğin peşinden koşan zihnini bırakıp anı yaşamaya davet edilmesi.

Ur-Şanabi adlı kayıkçı ile korkuların korkusu, ölüm korkusunun sularından geçmesi.
Hayvanlarla dost, kamışlara bilgi aktaran tanrılarla sırdaş olup,
bir karganın da desteği ile büyük tufandan kurtulup ölümsüzlüğü elde eden
sonsuz yaşam, Ut-napiştım ile Ölümsüzlük Ülkesi Dilmun'da bir araya gelmesi.
Tüm yapılanmışlıkların ötesindeki saf bilinç ile yüzleşmesi.
Bütün bu tecrübeler ile bilgeleşmesi.
Ölümsüzlüğün sırrına dokunup, yenilenmenin sırrını ele geçirmek için bir bitkiye yönelmesi.
Belki şüphe ile bir bitkiye yaklaşmış,
ama bitkiyi de bir yılana kaptırıp,
yılanın derisinin yenildiğini görünce
şüphesinden vazgeçmesi, güvene yenilmesi.
Eline bile geçiremediği hiçlikle, varlık şehrine geri dönmesi
kahramanın yolculuğunu bitirmesi

III.

Belki yolculuğun destanının yazılması ile ölümsüzlüğü elde etmesi
Belki de onun da ötesinde ölümle mücadeleyi terk etmesi
Ölüm korkusunu yenmesi
Belki belirsizlikler diyarında ölüm ve yaşam tanımlarını yitirmesi
Ve Ut-napiştım tarafından güneşin doğduğu, canlıların tohumunun kurtarıldığı yerden yeniden saf yeni doğmuş bir bebek
bilincinde Uruk'a geri gönderilmesi
Ve daha nicesi ve nicesi
Boyutlar, boyutlar ve ötesi
Anlatılır Gılgamış Destanı'nda
Sümerliler'den kalan en değerli mirasta
Dedim ya bu efsanevi insanlığın hikâyesi
Her şeyi tanıyan, her şeyi bilen, her şeyi gören bilgeler bilgesinin efsanesi
hâlâ anlaşılmaya çalışılmakta
yazılışından 6.000 yıl sonra
Velinin zihnini kurcalamakta.
Yarenin kalbini hoplatmakta.
Kimilerini de uzaktan selamlamakta.

GÜLARA'YA MEKTUPLAR - V

“ İçimdeki bisikletli çocuğın
büyüdüğünü mü sanıyorsun
diyecek oldum, söyleyemedim. ”

Gülara'm, kır ieğim! Bu sabah servise vaktinde yetişmiş olmanın sevinciyle zamana meydan okuyup durdum. Geçmişin acısını çıkardım desem yeridir. Bunun verdiği öz güvenle aylardır arka koltukta, aynı noktaya, aynı açıyla bakarken bugün şoförün yanında oturarak kendimi ödüllendirdim bir bakıma. Belli aralıklarla konulmuş trafik levhaları gibi duran dilenciler siftah yapma derdindeydi. Güz ieğim, kızacağın biliyorum fakat bu saatte onları suça iten sebeplerin kabahati yok mu? Hevesle oturduğum koltuk diken oldu, battı yüreğime. Bakış açısı elbette önemli fakat mühim olan nereden baktığın değil mi?

Bu sıralar dağınık ruh hâlimden biraz olsun uzaklaştım. Masam, bugün teslim etmem gereken dosyalarım birbiriyle uyum içinde. Heyecanla beklediğim öğlen arası Ahmet Bey'in moraline bağılı olarak beş dakika erken oldu. Bu birkaç satır fazla yazacağım anlamına geliyor.

Güz ieğim, dün gece yazacaklarım konusunda düşünürken sözcükler başıma üşüşüp durdu. Hayır, kelimeleri küçümseyecek, hor görececek değilim elbette fakat sözcüklerin de bir sırası var değil mi? Öncelik hakkı tanımam gereken mevzular bunlar.

Dün caddede gezinirken açılışa özel indirim yazan bir kafeye girdim. İçeriye davetkâr kahvenin aroması yayılıyordu. Seni düşündüm, portakal çiçeklerini, verandaya asılı rüzgârgülünü ve annemin aç karnına içirdiği sütlü kahveyi. Her daim ortalıkta görünmekten kaçınmayan sözde dostlarım bir yolunu bulmuş, bütün bakışları üzerlerine toplamayı başarmışlardı. Boş sandalyeye iliştim. Maksudım yerleşip kalmak değildi elbette. Uzun bir karar sürecinin ardından kahvelerimizi orta şekerli istedik. Aramızda huzursuz bir uzlaşma vardı. Kahvelerin bitiminde fincanların ters çevrildiğini gördüm. İçimdeki dürtüyle elimdeki fincanı aynı yöne çevirdim. Canımın içi, lütfen beni fala inanmakla suçlama. Kaderimi işe yaramaz bir kahve telvesine bırakacak değilim, bunun inancımınla çelişeceğini biliyorum fakat en nihayetinde insanım ve önüne geçemediğim zaafımlarım var. Falımda uzun bir yol gözüktü. Ah! Gülara'm, Akdeniz'e uzanan, ucu sana dokunan bir yolculuğun gerçekleşmesi için nelerden vazgeçerdim.

Kır ieğim, geçen gün Esra aradı. Hani şu çay demlemenin kırk kuralı kitabının yazarı. Sesinde her daim olduğu gibi aralıksız uçan bir kuşun enerjisi vardı. Seni sordu, hayatımda değişmeyen yerini sorguladı bir bakıma. Şiddetli sarsıntıların dahi bendeki yerini değiştiremeyeceğini söyledim. Güldü, hâlbuki bir sadakat takdiri bekliyordum. Bu arada Ankara'ya taşınmış, çocuklarının huzurlu ortamda büyümeleri için şair kenti İstanbul'dan vazgeçmesi gerekmiş. Hayır, denize bu denli düşkün biri... Huzurun açık uçlu bir kavram olduğu düşüncesi oluştu zihnimde. Kendime bu konuyla alakalı sorular sordum. Senden uzaklaştığım günden bu yana yolum düşmedi Esra'nın göçüne sebep olan huzura. Onun Ankara'da bulunduğunu yıllar evvel Akdeniz'de bıraktım. Bu bir zorunluluktan elbette. Yadırgadım doğrusu, çocukların geleceği adına hayatında bir daha karşılaşması mümkün olmayan güzelliklerden vazgeçmesi olağan şey mi? Kır ieğim, insanları anlamak, hele çayın yasalarını çıkartan birini çözümlemek hayli güç. Çocukları üzerine inşa ettiği yaşamına yorum yapmadım. İncineceğinden endişe ettim. Yüksekte uçan kuşların kanatları ince olur, derdi annem. Tanrı korusun. Giderken kitaplarını kırılacaklar bölümüne koymuş. Kitapların ruhundan, kırılacaklarından bahsetti uzun uzun. Çayın kırk kuralı ikinci baskıya gitmiş, ailece yemeğe çıkmışlar. Kendini ödüllendirmedi üstüne yoktur Esra'nın. Ummadık bir anda tekerlek sizlere ömür. Üzıldüm, tam da huzuru yakalamışken oldu mu şimdi? Bunlara rağmen gülüşü Akdeniz'in ılık esen rüzgârı kadar ferahlatır insanı.

Güz ieğim, geçen hafta doktora gittim. Yolda yürürken zihnim ve bedenim birbirinden bağımsızdı. Ah! Gülarım, sensizlik kimlere muhtaç etti beni! Sana verdiğim söz olmasa bir gün daha katlanamam bu adama. Kahve falından bahsettim. Parantez içinde fala inanmadığımı söyledim. Tutarsız olmakla suçladı. Esasında kendi içimde yolculuğa çıkmalı, bilmediğim yönlerimi keşfetmeliymişim. O vakit Maslov'un basamaklarını çıkarken ayağın taşa takılmaz, dedi. Şu dolaylı anlatımı yok mu?

İçimdeki bisikletli çocuğın büyüdüğünü mü sanıyorsun diyecek oldum, söyleyemedim. Bu hafta da bir sıfır mağlup ayrıldım sahadan. Ne diyeyim? Kendimi ifade edeceğim günler yakındır elbette.

Kır ieğim, fular mevzuunu haftaya yazacağım. Bu arada baş ağrıları azaldı. Bunda aspirinin etkisi olduğunu düşünüyorum. Öğlen arası dolmak üzere. Akdeniz'in portakal kokusunu yüreğime çeker, hasretle gözlerinden öperim. Tanrı'ya emanet ol.

ZAMAN'IN UŞAĞI

Tam bir uşak Virgil, zamanın kapısında bekleyen. Gelgitler'den hiç şikâyet etmedi. Her şey biraz karanlık, her şey biraz soğuk.

Gözlerini bağladıklarında tahmin etmedi çukurları, derinlerde yaşayan minik bir kuşu kanatlandırma cüretini kendinde gördü. Alaycı kuş uçup gitti, uşak Virgil çukurun eşğinde kalakaldı. Zaman, kapılarını araladı ona aslında, hileyi farketmedi basiretsiz Virgil; sahte olanda hakikati aradığı anda.

Tiktak, tiktak.

Her şeyin zamanını değiştirmek kimin işiydi? Ruh mahzende tutmak kimin fikriydi?

Şeytan oyununu oynadı ve bir kez daha Tanrıyı doğruladı. Hep, yeniden kendini yakaladı. Yakarışları un ufak olmasından ve yenilişinden. Ayrıca zamanın kapısında uşaklığa minneti, daima, bu vazgeçişinden.

Ve her devirde uşak Virgil'in sureti doğrulandı. Şeytana sattığı papucunu, Alaycı, dama fırlattı. Tüm sahne yeniden kurgulandı ve uşak zamanın kapısını yeniden çaldı.

"En iyi teklif" filminden...

RÜZGÂR

Kapıyı çalıyor; farkında değilim, sıcak mı soğuk mu? Ama bu bir rüzgâr. Açsaydım eğer, doluşacaktı her bir deliğe, sürtünecekti her objeye.

Sessizlik en asil çığılım; varoluşumda! Eğer dokunacak olan bir hayaletse de, şahit olabilirdim birçok rengin yer değiştirdiğine bile.

Çok hareket var dışarda, her şey her an değişmekte. Büzüldüm yatağımda, kıpırdamadan uykusuz kaldım gecelerce. Direncim değil harekete, sonsuzluğun asil kaynağı kesinlikle sükûnette!

Gitme, kaybetme! Kilidi açtırma savrulmuş şeytana gelmez ardı arkası, sen de savrulursun.

Kal öyle; duyma, dinleme; gözlerini kapat; bakma, görme. Uşak çanları çalıyor her köşede. Arkasından koşan kırmızı etekli küçük kızın yok bir sahibi, ama çok sahipleneni. Fark ediyorum ardından esen rüzgârları, onu sarıp sarmalayan-

ları. Her an değiştiğini, renkler içinde savruluşunu. Neden? Küçük kız büyüdü, boynunda altın yular. Artık o karanlıkta, vurur yüzüne ışıklar. Taş kesilmiş elleri, dudaklarını çatlatmış rüzgâr

Alkışlar, alkışlar... Ve esen o son soğuk rüzgâr.

SELEN DANACIOĞLU

SEVGİ GALİP

Uyanıyorum rüyaların etkisinden
Dünyaya yeniden gelirmişçesine
Huzur dolu, sevgi dolu...
Yeni doğan bir ruh gibi, bebek gibi...

Devam ediyorum yoluma dimdik durarak
Korkular geliyor uzaktan izinsizce
Karamsarlık geliyor uzaktan gizlice
Üstüme geliyorlar sebepsizce

Uyanıyorum rüyaların etkisinden
Dünyaya yeniden gelirmişçesine
İçsel yolculuğun çağırmasıyla
Sevgi geliyor özünde

Devam ediyorum yoluma dimdik
Korkular uçuyor hak ettiği yere
Karamsarlık gidiyor göklere
Sevgi galip geliyor hür bir şekilde

BİR VARMİŞ BİR YOKMUŞ

Bir varmış, bir yokmuş. Bir varmış, bir yokmuş... Masallar mıydı öyle olan yoksa insan ömrü mü? Dün varmışım, bugün yokmuşum. Bir varmışım bir yokmuşum...Bir varmışım...Bugün?.. Bugün yokum, bugün dilsizim, bugün körüm, bugün hissizim. Bugün ben değilim, bende değilim. Neredeyim, bilmiyorum. Ben miyim burada oturan? Ben miyim kar yağışını seyreden? Buraya nasıl geldim? Bir tufandan mı geriye kalarak geldim, hatırlamıyorum.

Böyle mi olacaktı? Böyle mi gelecekti? Haber miydi, uyarı mıydı? Bileğim, bileğim hâlâ acıyor. Kar yağıyor dışarıda.

“Bir gün camı açtım ki ufuk bir kara perde.”

Bana anlatılanlara hiç benzemiyordu. Yakışıklıydı, çok yakışıklıydı. Öyle bilmezdim onu. Siyah kukuletalı uzun pelerini yoktu. Yüzünde o çokbilmiş soğuk gülümseme de yoktu. Soluğu enseme dondurmadı. Gözleri kırmızı değildi. Benim gibi, herkes gibi insandı.

“Ölümü o kadar gördüm yahından
Sıfatı yâdımda kalmadı, efsus!”

Nasıl kalmaz akılda?

Kar yağarken neden gökyüzüne doğru baktığımda kendimi göğe yükseliyormuşum gibi hissediyorum? Çocukluğumda keşfetmişim bunu. Uzun uzun gökyüzüne bakıp yukarıya yükseldiğimi hissettiğimde, kendimi göğe yükseldi sanıp uzun süre yere bakmamıştım. Yine aynı duygu; yükseliyor, yükseliyorum... Gökler beni çağırıyor. Beni kendine çekmeye çalışıyor, ama hayır, hayır gitmeyeceğim... Yüz vermeyeceğim ona. Sırtımı döneceğim kara.

Üşüyorum, üşüyorum, üşüyorum... İçim çekiliyor, titriyorum. Beş duyum görevini yerine getirmiyor. Üşümek dışında bir hisse sahip değilim. Bir de sol bileğimin acısı. Böyle mi olacaktı? Böyle mi gelecekti? İçerilere sığamıyorum. Dışarılar, dışarılarsa beni korkutuyor. En iyisi pencereden karın yağışını seyretmek, karın bembeyaz örtüsünü serişini...

Uykusuzluktan başım düştü, düşecek. Göz kapaklarım zorlukla açık duruyor. Ama hayır, uyumamalıyım. Uyursam yine gelebilir. Uyumayacağım. Bir daha gelmez herhalde? Gelmesin de. Peki, bu korkuyu nasıl atlatırım? Uyumaya korkuyorum. Korktuğumu ona belli etmemeliyim. Dik durmalıyım karşısında, cesur olmalıyım. Gece nasıl da cesur durmuştum. Cesaret edemez bir daha gelmeye. Cesaret edip gelirse, diyeceğim ki ‘senden korkmuyorum. Buradayım işte ve seninle gelmiyorum.’

“O” burada yaşamaya nasıl alışmıştı? Yalnızlığa, soğuğa nasıl baş eğmeden durabilmişti? Yer deniz, gök mavi değil burada, yer beyaz, gök de beyaz. “O”nun H.’i vardı. Ona dış dünyadan haberler getiren, yaşama umudunu diri tutan mektupları. Benim kimim var?

Karanlık, ıssız bir terminalden yolcu ediyorlar beni. Nereye gidiyorum? Yolcu etmeye gelenler ne kadar da hevesliler beni göndermeye? Annem, babam ve diğerleri. Tek

yolcu bizmişiz. Biz mi? Biz de kim, diyorum. Biz kimiz? Ben yalnız gidiyorum yola. Orada, geride, yakışıklı, çok yakışıklı bir genç var; nişanlıymış. Öyle söylediler. Niye benim haberim yok nişandan? Hayır, o benim nişanım değil. Hiç nişanlanmadım ki ben.

“Azrail dahi Deli Dumrul’un anasının atasının canını aldı. Ol iki halale...”

Çocuklara konuyu değiştirdiğimi söylemeliyim. Bugün Deli Dumrul’la ve de onun en yakın arkadaşı ile uğraşamam.

Ne çok ısrar ettiler beni göndermek için. İstemem, diyorum; tanımadığım biriyle yolculukta işim ne? Nereye gidiyorum? Tanımadığın değil ki, o... Sevmedim. “Sev, sevme. O senin kaderin ve seninle gelecek. Hem onun insan olduğunu da nereden çıkardın?”

Kaçmalıyım, uzaklaşmalıyım. O otobüste işim yok. Binmeyeceğim.

Ayaklarım tutmuyor, otobüse binmemek için ayak direrken, bacaklarım kasıldı. “Anne, baba beni kurtarın!” “Kızım onunla gitmelisin. Hadi bin otobüse, korkma, bin.”

“Olmaz, binmek istemiyorum. Binersem bir daha döne-mem. Ayrılmak istemiyorum, sizi bırakmak istemiyorum. Vazgeçemem sizden. Ne olur beni göndermeyin. İnsan evladını öyle biriyle gönderir mi? İçimi ısıt anne, içim üşüyor.’ Bileğimi yakalayan da kim? O! Bileğimi yakalamış, sol bileğimi, sıkıyor. Kurtuluş yok mu ondan? Beni otobüse çekmeye çalışıyor.

‘Bırak beni, bırak bırak! Gelmeyeceğim. Ne olur, bari biriniz acıyıp kurtarın beni.’ Çılgınlıklar atıyorum ama kimse gelmiyor yardımına. Sesim çıkmıyor. Sesim çıkmadığı halde sesimdeki bu kısıklık da neyin nesi?

“O” ve onun mevsimi kucağımdan yere düşüyor. Kan ter içinde uyanıyorum kâbusumdan.

Gencim daha, çok genç... Uzak dur gençlerden. Uzak dur benden. Hayatının baharını yaşayanlardan ne ister, anlamam ki! Dışarıda kar yağmaya devam ediyor. Beyaza tahammülüm yok bugün. Bakmamalıyım dışarıya. Beyazı görmemeliyim. Tahammülüm yok, renge, sese, kendime bile. Ya gerçekten gelirse? Ya bugünlerde geleceğini haber ver-diyse? Rüya olduğunu, bütün bunları rüyamda yaşadığımı anlayınca nasıl da rahatlamıştım. Rüya deyip durma şuna! Çok güzel bir kelimeye haksızlık ediyorsun, öyle diyerek. Kolumun ağrısı? Bileğimin sızısı geçmek bilmiyor bir türlü. Biri kolumu sıkmış, beni gerçekten götürmeye çalıştı da uyanınca onu rüya zannetmemi mi istedi? Ben uyurken gerçekten mi gelmişti yoksa? Baktı ki gitmemekte direndim, yaşadıklarım rüya gibi mi kaldı zihnimde?

“O”nun yaşadıkları da gerçek miydi? Bu karlar, bu tipiler, bu dünyadan uzak kalmış gibi duran köşe, gerçek miydi? Yoksa o da benim gibi düş(üş)ler mi gördü?

“Sorularımın karşılığını kim verecek?”

“Cevaplarım nerede?”

MUHAMMET ERDEVİR

SÖYLENENLERİN DIŞINDA

Sabahın seherinde ellerini görmeden de
Dokunmadan da yahut şiir yazabilirim ellerin için
Ellerin bal kokar geçince saçlarından

Ağaçlar gece uykusuna hazırlanıyor şimdi
Eğriliyor sararmış ipeksi kâğıtta yazı
Al bir örtüye bürünüyor odanın duvarları

Çocuk sesleri begonvil açan siva sevdiğin kitaplar
Ve sokaklarda dolaşan eski aynada yüzün
Kaldırımında taş avluda şadırvanda ışıyan yüzün

Bir sorgulama biçimi olarak kendimden alıp
Nakışlarda renk renk mutluluk bak bu da
Uzunluğu fark eder mi ha üç dize ha üç şiir

Sana sözcüklerin altına saklanan sözcükler
Sana kıvrılmış dudak kenarında gülüşler
Sana kalemler sana eskizler sana defterler

Bana çizilen budur eski plak cızırtılarından
Bana kırılan iğnesi şiirlerin böyle eksik
Bana kalanlar susulanlar söylenmemişler

ÇOĞUL SORU

muhammet erdevir

BUTİK GLOBAL ONLINE EDEBİYAT ATÖLYELERİ

Yaratıcı Yazarlık Atölyesi

Okuma Atölyeleri

Şiir Atölyesi

Feridun ANDAÇ

Haydar ERGÜLEN

 butikglobalonline

 butik global online

www.butikglobal.com